

тів постійно відповідати на запитання, підтримувати зворотній зв'язок.

Отже, для того, щоб ефективно організувати вищу економічну освіту, вона повинна базуватися на основних соціально-педагогічних аспектах навчального процесу. Вся діяльність студентів в освіті за різноманітністю змісту, форм, методів та засобів поетапно структурується в загально-організаційні форми зі своїми принципами і вимогами до студентів за умов добровільності, самостійності, а найголовніше, в ситуації постійного стимулювання ініціативності.

М. Д. Базилевич, асистент кафедри інформатики
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Київ,
В. Є. Кащев, м. Миколаїв,
Л. В. Лисова, м. Харків

АКТУАЛЬНІСТЬ ВЕДИЧНИХ ЗНАНЬ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Загальновідомо, що сучасна освіта має проблеми. Мимоволі виникають питання: чи вирішується головна задача освіти — усебічний розвиток особистості? Чи забезпечує сучасна освіта таку якість життя, такий рівень задоволеності, який повинний бути в освіченої людини? Усе чогось не дістає.

У нашому суспільстві так багато освічених, багатих, але незадоволених і нещасливих людей. Сучасна освіта вчить нас тому, як заробляти гроші. Вона дає людині відмінні знання про шляхи досягнення поставлених цілей, але чи дає розуміння того, які цілі роблять людину щасливою? Що є основою усього? Де знаходиться знання про природу і шляхи досягнення щастя?

Якщо ми розглянемо процес одержання знання, то побачимо, що тут є дві сторони: об'єкт знання (те, що пізнається, — дисципліна, предмет) і суб'єкт знання (той, хто пізнає). Сучасна система вищої освіти дає відмінні знання про об'єкт, але чи одержує учень знання про самого себе? Як розвинути внутрішні, глибинні якості розуму, тіла, душі, які споконвічно закладені у самій людській природі?

Сучасна освіта дає розуміння фізичної, об'єктивної сторони явищ, але упускає знання про того, хто пізнає — суб'єкт. Але у

потоці знання два береги — об'єкт і суб'єкт! Легко зрозуміти, що знання саме таке, яким його бачить учень. Адже сприйняття млявого, ледачого розуму сильно відрізняється від того, що може пізнати розум активного, творчого й пробудженого студента.

Розуміння залежить від якості розвитку студента — інтелектуального, естетичного, морального, духовного. Але насамперед сприйняття знання залежить від стану свідомості людини. Якщо суб'єкт позбавлений знання про самого себе, яка ж основа у такої структури освіти? Неповна освіта породжує незадоволеність. Так сучасна освіта має дуже цінні якості, що орієнтовані на матеріальний рівень життя, а на суб'єктивному рівні розуміння життя вони відсутні. У результаті, одночасно з ростом рівня освіти не відбувається очікуваний ріст щастя і задоволення.

Отже, для досягнення мети необхідно доповнити систему освіти наукою про того, хто пізнає.

Тисячоліття існує Ведичне знання (від слова «*відати*») — скарбниця знань про закони природи, що лежать в основі усієї світобудови, безцінне вічне знання про єдність життя, про повноту життя, знання про Вищу свідомість. Крім того сильну занепокоєність викликає майже відсутність у сучасної молоді міцних моральних принципів, нібито нешкідлива пристрасть до алкоголю, розповсюдження наркотиків, відсутність глибоких знань про історію та духовні традиції свого народу. Адже традиції є потужною підтримкою, вірним орієнтиром у житті. Зараз це важливе знання залишається за межами існуючих діапазонів вивчення. Веди — філософська традиція древніх арієв, прашчурів українського народу, часів трипільської культури. Веди записані на санскриті — древній мові, що знаходиться у корені дерева, у витоків гілки слов'янських мов. Близько двох третин коренів основних слів української мови і санскриту збігаються.

Наука Творчого Розуму, відроджена вчителями Ведичної традиції, являє собою цілісну дисципліну, що дає інтелектуальне розуміння і прямий досвід пізнання (на особистому досвіді) природи і сутності нашої свідомості. Практичний аспект цієї науки — Трансцендентальна Медитація (ТМ) дає будь-якій людині можливість усвідомлення своєї глибинної сутності [1]. У ході цієї практики розум людини заспокоюється, але залишається бадьорим, завдяки чому свідомість відкривається сама собі. Це розкриває творчий потенціал, що дремає в кожній людині, роблячи її більш енергійною, зібраною і винахідливою. Ми знаємо, що це веде до росту ефективності і задоволення у повсякденному житті.

Біля півстоліття тому Махариші Махеш Йоги відновив ведичну літературу і познайомив світ з технікою ТМ, і з того часу більш ніж шість мільйонів людей по усьому світі навчилися їй. Корисність цього підтверджена численними (більш 500) науковими дослідженнями [2, 4], початок яким поклав проф. нейрофізіології мозку Кейт Уолес з Гарвардського медичного університету у 1968 р.

Щоб ставити ясні і чіткі цілі, людині необхідно добре себе знати і розуміти. Лише озброївшись знанням про те, які цілі їй потрібно реалізувати на шляху до щастя, людина може успішно вибрати способи їх досягнення, тобто скористатися об'єктивним науковим знанням.

Отже, ми бачимо, що наша здатність скористатися плодами сучасної освіти залежить від стану нашої свідомості. А це визначає рівень нашої задоволеності в житті. Сприяючи розширенню нашої свідомості, Ведичні технології розвитку свідомості є тією відсутньою ланкою, що здатна доповнити об'єктивні, інформативні знання традиційної освіти розумінням внутрішньої природи людської свідомості і новим творчим поглядом освітити всі грані життя. Це розвиток розуму зсередини, що робить його витонченим і сильним настільки, що коли вивчається предмет на інформаційному рівні, людина здатна досліджувати його більш глибокі якості.

Результати досліджень ведичного підходу [3], що базується на пріоритеті свідомості, у викладанні інформатики описані М. Д. Базилевич у матеріалах науково-методичних конференцій КНЕУ за 2003, 2004, 2006 рр.

Література

1. *Махариші Махеш Йоги*. Наука бытия и искусство жития. Трансцендентальная медитация. — М., 2000.
2. *Любимов Н. Н.* (академик, профессор, доктор мед. наук, НИИ головного мозга Российской Академии Медицинских Наук) Трансцендентальная Медитация развивает полный потенциал мозга. Доклад на Третьей Международной Конференции по Несокрушимой Обороне, Флордоп, Голландия, 31.03—2.04.1995 г.
3. *Базилевич М. Д.* Збірник матеріалів 4-ої міжнародної науково-практичної конференції: На порозі нової доби: актуальні моделі освіти та здоров'я. КПІ. — 27—29.05.2004. — С. 4—5.
4. http://tony.donetsk.ua/_tm/lyubimov.html — результати досліджень Любимова Н. Н.